

ROMAN

THE NEW YORK
TIMES
BESTSELLER
YAZARI

LAURIE R.
KING

BOZKIR

20.
YÜZYILIN
EN İYİ
POLİSİYE
ROMANI

BİR
SHERLOCK
HOLMES
VE
MARY RUSSELL
ROMANI

ÇEVİRİ: MUHAMMET SİNAN ALPSOY

portakal

PORTAKAL KİTAP | 51

Roman | 41

Bozkır

Laurie R. King

ÇEVİRMEN

Muhammet Sinan Alpsoy

EDİTÖR

Rukiye Şahin

ISBN

ISBN: 978-975-2468-79-5

9 789752 468795

PORTAKAL KİTAP

Cağaloğlu, Hocapaşa Mahallesi

Ankara Caddesi, N° 18 Kat: 1 / C

Fatih / İstanbul

T. 0212 511 24 24

Kültür Bakanlığı Yayıncılık

Sertifika N° 45586

KAPAK TASARIM

Yasin Çetin

İÇ TASARIM

Nur Kayaalp

1. BASKI

Mart 2020, İstanbul

BASKI VE CİLT

Sistem Matbaacılık

Yılanlı Ayazma Sok. No:8

Davutpaşa-Topkapı / İstanbul

Telefon: (0212) 482 11 01

Matbaa Sertifika No: 16086

www.portakalkitap.com

portakal@portakalkitap.com

[f](https://www.facebook.com/portakalkitap) [i](https://www.instagram.com/portakalkitap) /portakalkitap

[t](https://www.twitter.com/KitapPortakal) /KitapPortakal

YAYIN HAKLARI

© *The Moor* (A Mary Russell Mystery) adıyla Penguin Random House LLC'nin alt markası Bantam Books tarafından yayınlanan bu eserin her hakkı AnatoliaLit Ajans aracılığıyla anlaşmalı olarak Portakal Kitap L-M Leyla ile Mecnun Yayıncılık San. Tic. A.Ş.'ye aittir. İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

TEŞEKKÜR

Yanlışlarımı, gönlümün el verdiği düzeyde düzelten Dr. Merriol Baring-Gould Almond ve Papaz David Shacklock'a,

Lew Trenchard Kilisesi'nden sorumlu Papaz Geoffrey Ball'a,

Bilgi hazinesini benimle paylaşan Bay Bill Crum'a,

Dikkatimi Rahip Adam'a çeken Bayan Kate De Groot'a,

Princeton's High Moorland Visitor Information Centre'dan Bay Dave German ile diğer yardımsever çobanlara,

Lew Konağı'nı, Lewtrenchard Manor Hotel'e dönüştürürken müşterilerine gösterdikleri aynı sıcak ve zarif tutumları eksik etmeyen Bay James ve Bayan Sue Murray'e (ayrıca *Baskervillelerin Köpeği*'nin başarılı bir taklidi yapan Holly ve Duma'ya),

“X” sayfasındaki gözlerden kaçan Russelizm için Bayan Jo Pitesky'ye, İyi adamlardan biri olan (gerçek) Bay David Scheiman'a,

Bayan Mary Schnitzer'a ve bütün okurlarıma teşekkür ederim.

Yanlış anlamam ya da sonradan akla gelen bir haset sonucu eserin yayıma hazır haline girmeyi başaran olası fiili hatalardan yukarıda adı geçenler sorumlu değildir. Ne de olsa yazarların bazen gerçeği anlatabilmeleri için önce meseleyi çarpıtmaları gerekir.

EDİTÖRLERİN EDİTÖRÜ,
RUTH CAVIN'E,
SONSUZ SEVGİ VE MİNNETLE.
EVİN HEP ŞEN OLSUN.

EDİTÖRÜN ÖNSÖZÜ

Elinizde, seneler önce kapımın önüne bırakılan çeşitli eşyalarla dolu bavulun içinde bulup dirilttiğim dördüncü el yazması duruyor. Şayet dibindeki el yazmaları olmasaydı, içinde bulunan ıvır zıvırlar —giysiler, bir pipo, bir parça sicim, birkaç taş, birtakım eski kitap ve bir adet değerli kolye— yüzünden bu sandığın enteresan kişilikte birine ait karman çorman bir çanta olduğu ya da tavan arasındaki istenmeyen eşyalardan kurtulmak isteyen birinin dışarı attığı bir dizi çerçöp (kolye haricinde tabii) olduğu düşünülebilirdi.

Yazarı öldüğünden dolayı bu el yazmalarının bana gönderildiğini düşünmüştüm fakat bilinmeyen bir sebepten ötürü yazarın geçmişine dair hatırlanmaya değer anılarla bağlantılı nesnelere de bana gönderilmişti. Bununla birlikte, Mary Russell'ın birinci kitabının yayımlandığı tarihten bu yana, içerisinde en az gönderilen ilk sandığın içindeki eşyalar kadar birbiriyle alakasız nesnelere olduğu bir avuç dolusu posta daha aldım ve bunların arkasında bizzat yazarın kendisinin olduğundan şüphelenmeye başladım.

Bayan Russell'ın hikâyesi boyunca insanların ve mekânların gerçek isimlerini bilinmeyen diğer isimlerle birleştirme huyu olduğunu belirtmekte fayda var. Bu isimlerden bazıları gerçek kimliklerin üstünü ince bir örtüyle gizlerken diğerlerinin aslını çözmek mümkün değil. Benzer bir şekilde Bayan Russell, Dartmoor'da yer alan gerçek mekânların isimlerini gizlemek için zahmete girmiş olmasına rağmen bazı yerlerden bahsederken kolay bir şekilde nereden bahsettiğinin anlaşılmasını sağlayan isimler ya da tasvirler kullanıyor. Dolayısıyla Dartmoor'da gezen biri belirtilen alanda Baskerville Konağı'nı bu-

lamayacaktır. Okemont Nehri'nin karakteristik özellikleriyse el yazmalarında geçen özellikleriyle tam olarak uyuşmamaktadır. Yazarın kendi amaçları için bunları kasten yaptığını varsaymaktan başka bir şey gelmiyor elimden.

Bölüm isimleri Sabine Baring-Gould'un kitaplarından alınmıştır ve her bölümde alıntı yapılan eserin adı verilmiştir.

BİR

*“Kitaplarımdan fırsat bulduğum bir vakit midillime atladım ve
bozkırın yolunu tuttum.”*

—A Book of Dartmoor

Elimdeki telgrafta şu cümleler yazılıydı:

DEVONSHIRE'DA SANA İHTİYACIM VAR RUSSELL.
MÜSAİTSEN BULDUĞUN İLK CRYTON SEFERİNE
BİN. MÜSAİT DEĞİLSEN YİNE DE GEL. YANINDA
PUSULA GETİR.

HOLMES

Elimdeki telgrafın beni sevk ettiği duyguları tanımlamak için rahatsız sözcüğü yetersiz kalırdı. Zorlu ve duygusal anlamda tüketici bir vakanın pisliğinden kendimizi daha yeni kurtarmıştık. Şimdi de bu vakanın üzerinden henüz bir ay geçmişken ve aklım, manevi evim olan Oxford'da beni bekleyen işe tam anlamıyla odaklanmışken; eşim ve uzun yıllardır ortağım olan Sherlock Holmes, gönderdiği bu buyurgan telgrafla beni tekrar kendi dünyasına sürüklemeyi teklif ediyordu. Ev sahibimin hizmetçisine zoraki gülümseyerek telgrafa cevap yazmayacağımı (Holmes, telgrafı cevap yazılabilecek bir adresle göndermemişti—ki bunu bilerek yapmıştı) belirtip kapıyı kapattım. Bana neden ihtiyacı olduğu, bir pusulayla ne yapacağı ya da en son kendisinden haber aldığımda Berlin'de aşılmaz gibi görünen bir kasa-

nın soyulmasıyla ilgili ilgi çekici küçük bir vakayla ilgilenmek üzere yola çıkmışken Devon'da ne aradığı üzerine düşünmemeye çalıştım. Merakımı bastırdım ve masama geri döndüm.

İki saat sonra hizmetçi kız elindeki ince bir zarfla tekrar okumama böldü. Bu zarfta da şunlar yazılıydı:

AYRICA 1/10 ÖLÇEKLİ EXETER, TAVISTOCK VE
OKEHAMPTON HARİTALARINI GETİR. KİTAPLARINI
KAPAT. HEMEN YOLA ÇIK.

HOLMES

Kahrolası adam beni çok iyi tanıyordu.

Masanın çekmecesinden pirinçten yapılmış ağır cep pusulamı aldım. Yaklaşık dört yıl kadar önce ilk kez camının çatladığı ve Kudüs'te kemerli bir köprünün dibini boyladığı zamandan beri alındığı günkü gibi olmamasına rağmen eski bir dost gibiydi ve epey iyi vaziyetteydi. Pusulayı, kendisi gibi görmüş geçirmiş bir sırt çantasının dibine yerleştirdim ve üzerine; kutuplara yapılacak bir seferden tutun da başı taçlı asillerle yenilecek bir yemeğe kadar (ki bunların ikisi de kuşkusuz Holmes'ün erişiminin ötesinde değildi) geniş bir ihtimaller yelpazesini kapsayacak çeşitlikle giyecek yerleştirdim. Okumakta olduğum, Ortaçağ İspanya'sında Museviliği anlatan kitabımı da giysilerin üzerine koydum. Holmes'ün istediği, İngiltere'nin güneybatı bölgesini gösteren Ordnance Survey¹ menşei, bir hayli ayrıntılı olan 1/10 ölçekli haritaları almak üzere yola koyuldum.

Saatler sonra trenle Coryton, Devon'a varmıştı. İstasyonda kimsecikler yoktu ve alacakaranlık hızla çökmekteydi. Omzuma attığım sırt çantası, ayaklarımdaki çizmeler ve başımdaki şapka ile oracıkta dikilmiş, trenin bir sonraki küçük durağına doğru yol alırken çıkardığı sesi dinliyordum. Yaşlı bir çift de benimle aynı istasyonda trenden inmiş, güç bela kendilerini bekleyen dengesiz at arabasına binmiş ve uzaklaşmışlardı. Bir başımdaydım. Yağmur yağıyordu ve hava soğuktu.

¹ Birleşik Krallık'ın resmi harita yapıcısı kurum.

İçinde bulunduğum durumdan artık kaçınmak mümkün olmadığından dolayı harekete geçtim ve içinden eldivenlerimi, yağmurluğumu ve başımı daha sıcak tutacak bir şapkayı çıkarmak üzere sırt çantamı yere koydum. Doğrulurken hafifçe döndüğümünden daha önce yürüyüp yanından geçtiğim direğin üzerine tutuşturulmuş kare şeklindeki küçük, açık renkli bir nesneyi fark ettim. Dönmemiş olsaydım ya da hava biraz daha kararmış olsaydı orada olduğu tamamen gözümünden kaçmış olacaktı.

Üzerinde *Russell* yazan kareyi açtığımda yırtık bir kâğıt parçası olduğunu anladım. Holmes'ün elinden çıkmış sözcükleri zar zor okuyabildim:

Lew Konağı üç buçuk kilometre kuzeyde.

“Hücum Hıristiyan Askerleri” ya da “Widdecombe Panayırı”nın sözlerini biliyor musun?

—H

Bu sefer içinden bir el feneri çıkarmak üzere elimi tekrar sırt çantama daldırdım. Okuduğum sözcüklerin gerçekten düşündüğüm anlama geldiğini teyit ettiğimde kâğıt parçasını kaldırdım, karanlıkta uçları kaybolan yollardan hangisinin kuzeye uzandığını kontrol etmek için çantamın dibinden pusulamı çıkardım ve yola koyuldum.

Bu notuyla Holmes'ün ne demek istediğine dair hiçbir fikrim yoktu. İki parçayı da daha önce dinlemiştim. Biri kuvvetli ritimlere sahip bir ilahi, diğeriyse aşırı derecede el üstünde tutulan halk türkülerinden biriydi. Ancak ilkinin “İsa'nın çarmıhı” arkasında yürüyen, kuşkuya yer bırakmayacak derecede uğursuz (özellikle bir Yahudi'ye göre) bir girizgâha sahip olan görüntüsü ve ikincisinin de sonu gelmeyecek gibi görünen ve can sıkacak düzeyde neşeli nakaratının dizeleri olan “Tom Cobbley Amca ve herkes” dışında iki şarkının da sözlerini bilmiyordum. Öncelikle inançsız biri olarak genelde bu tür ilahilerin olağan bir şekilde söylendiği bir Hıristiyan kilisesine gitmiyordum. İkinci şarkıya gelecek olursak, eh, şimdiye kadar arkadaşlarımdan

hiçbiri sandaletlerin, halk türkülerinin ve Morris dansının baştan çıkarıcı cazibesine kapılmamıştı. Holmes'ü neredeyse üç haftadır görmemiştim. Belki de bu zaman aralığında aklını kaçırmıştı.

Üç buçuk kilometre, düzgün bir yolda ve güneşli bir sabahta pek uzun bir mesafe sayılmazdı ancak bir an sonra kendimi içerisinde bulduğum yağışlı ve karanlık gecede, kaygan ve tekerlek izleriyle dolu bir yolda dikkatle yürürken; göremediğim ancak duyduğum, kokusunu alabildiğim ve arada bir içine bastığım küçük bir nehrin akıntısını izlerken üç buçuk kilometre kayda değer uzunlukta bir yürüyüştü. Başka bir şey daha vardı: Kendimi takip ediliyormuş ya da izleniyormuş gibi hissediyordum. Normalde ürkek bir fitratım yoktur ve bu tür hislere sahip olduğumda genelde bunların gerçek temelleri olduğunu farz etmeye eğilimliyimdir fakat yağmurdan ve rüzgârdan başka duyabildiğim bir ses ya da durduğumda arkamdan beni takip eden ayakkabıların suda çıkardığı sesin bir yansıması yoktu. Yalnızca gecenin içinde başka biri daha varmış gibi hissediyordum. Bu hissi görmezden gelerek yoluma devam ettim.

Yol ayrımına geldiğimde sol taraftan devam ettim ve akıntının karşı tarafına geçmem gerektiğinde daha önceden üzerine bir köprünün yapıldığını görünce haliyle bu yolu seçtiğime memnun oldum. Akıntının içine girmek beni şu anki olduğumdan daha ıslak bir hale getirecek olmamasına ve belden aşağıyı kaplayan kilolarca çamuru temizleyecek olmasına rağmen, ilçe meclisi şeklindeki medeniyetin elle tutulur bir göstergesi olan bu köprüyü, cesaretlendirici bulmuştum.

Akıntıyı geçtiğimden şimdi nehrin şırıltısını arkamda bırakmış, nehre düşen yağmur tanelerinin çıkardığı fısıltının yerini çamurun ve bitkilerin üstüne düşen su taneciklerinin çıkardığı daha tok sesler almıştı. Kendi kendime artık bir buçuk kilometreden daha az mesafe kalmıştır diye düşünürken belli belirsiz bir ses duydum. Yüz metre daha yürüdükten sonra aynı sesi çamurda yürürken çizmelerimin çıkardığı sesin üzerinden duyabiliyordum. Elli metre sonra sesin kaynağındaydım.

Hafif ve yavaş bir şekilde çalınan kemanın tatlı ve kasvetli bir melodisi vardı. Tınısı güçlü ve daimi bir hüznle doluydu. Bu ezgiyi daha önce duymadığımdan emindim ancak çok eski olan her şeyde olduğu gibi bu ezginin de iliklerime kadar işleyen bir aşinalığı vardı. Hem yayı tutan eli de tanıyordum.

“Holmes?” diye seslendim karanlığa doğru.

Adam kemanın sessizliğe gömülmesine izin vermeden önce son bir uzun nota çıkararak güfteyi sonlandırdı.

“Merhaba, Russell. Geç kaldın.”

“Umarım bütün bu olanlar için iyi bir açıklaman vardır Holmes.”

Holmes cevap vermedi. Kemanın ve yayın kutusuna koyulurken çıkardığı tanıdık sesi duydum. Kapanan mandalların çıkardığı tok sesi giyilmekte olan bir yağmurluğun güçlü hışırtısı takip etti. Tam el fenerini yakmıştım ki Holmes’ün bir sıra taştan duvarın ortasına yapılmış kapının sundurmasının altından çıktığını gördüm. Duraksadı, düşünceli bir şekilde yanlılıkla derin bir çukura basmanın sonucunda sağ tarafımda oluşan ve ayaklarımdan dirseğime kadar nasıl boydan boya bir tarafıma sıçradığını ele veren çamur lekesine baktı.

“Yolda yürürken neden el fenerini yakmadın?” diye sordu Holmes.

Utanarak, “Ben, şey . . .” dedim. “Birinin beni takip ettiğini sanıyordum. Bir de el fenerini yakıp takipçime iyilik yapmak istemedim.”

Gözlerini kısıp yola bakmak üzere hafif bir şekilde dönen Holmes, sert bir şekilde “Takip mi edindin?” dedi.

“İzlendiğimi düşündüm. Hani ensenin arkası karıncalanır ya.”

El fenerinin sayesinde artık yüzünü apaçık görebiliyordum. “Ah, evet. İzlendiğini sandın. Bozkır insana öyle hissettirir.”

Şaşırarak, “Bozkır mı?” diye sordum. Elbette nerede olduğumu biliyordum ancak bir anlığına trende okumakta olduğum kitap aklıma coğrafi bilgimden daha yakın gelmişti ve kısa bir anlığına zihnimde

oluşan koyu tenli ve eli kılıçlı bir Sarazenin, Devonshire sınırında kol gezdiğine dair bir imgeyle yüzleştim.”²

“Dartmoor. Hemen şu tarafta,” dedi Holmes başıyla omzunun arkasını işaret ederken. “Yedi, sekiz kilometre ötede kocaman bir duvarmış-çasına yükseliyor ve buradan kendisini göremiyor olsak bile etrafı çevreleyen kırsalda kendini hissettiren bir varlığı var. Yarın görürsün.” Holmes yola doğru döndü. “Hadi gidip ısınalım ve kurulanalım.”

El feneri artık açıktı. Işığı bir tarafımızdaki boylu boyuna uzanan çalı sırasını diğer taraftaysa taş bir duvarı aydınlatıyordu. Bir anlığına yoldaki Fransızca bir tabelayı aydınlatmış (hiç şüphesiz bir askerin savaş hatırasıydı bu) ve daha dar bir yola girmeden önce kilise bahçesindeki mezar taşlarına kısa bir bakış atmamızı sağlamıştı. Yapraklarının henüz hepsini dökmemiş olan karaağaçlar boyunca yolu kaplayan çürümüş yapraklardan oluşan kalın tabaka ve başımızın üstündeki kızıl gürgenler yerlerini daha bakımlı görünen bir bahçeye bıraktı. Mevsimin ve yağmurun dahi açıklayamayacağı kadar ilgisiz kalmış olmasına rağmen bir bahçe olduğu kolayca anlaşılıyordu. Nihayet el fenerinden süzülen ışık bölmelere ayrılmış uzun pence-releri olan iki katlı taştan yapılmış bir evin camlarından yansımaya başladığında duraksadık. Evin yakın cephesi karanlıktı ancak biraz ötedeki pencerelerden bazıları perdelerin ardından ışık saçıyor ve çatılı verandanın üzerinden gelen ışık yabani otlarla dolu, sonu yuvarlak bir çeşmeye varan yolda bizi karşılıyordu. Tam verandanın altındaki dar alana girmiş ve en ıslak giysilerimizi çıkarmaya koyulmuştuk ki önümüzdeki kapı açılıverdi.

İlk başta kapıda duranın bir kâhya, bu büyüklükteki bir malikânenin sahip olmasını bekleyeceğiniz türden mahzun ve yaşlı bir hizmetçi olduğunu sanmıştım. En az malikâne kadar eski ve yorgun ve yine en

2 Türkçede “bozkır” olarak karşılamayı tercih ettiğim “moor” sözcüğü ayrıca sekizinci yüzyılın başlarında Cezayir ve Fas gibi Kuzey Afrika ülkelerinden yola çıkıp İspanya’da İber Yarımadası’na yerleşen Müslüman Arapları tanımlayan “mağribi” anlamına gelmektedir. Holmes “Bozkır öyle hissettirir,” derken orijinal eserde “moor” sözcüğü Mary’ye sözcüğün diğer anlamını çağrıştırıyor. (ç.n.)

az onun kadar sadık ve tecrübeli. Ancak dimdik doğrulmama neden olan şey, modası geçmiş hâkim yaka cüppesi ve giydiği baştan aşağı düğmeli fraktan daha çok yüzüydü. Geçen yıllarla birlikte sırtı kam-burlaşmış olmasına rağmen bu adam, bir hizmetçi değildi.

Uzun boylu yaşlı adam iki elinde ayrı ayrı tuttuğu bastona yaslandı ve takmakta olduğu tel gözlüklerin üzerinden beni boydan aşağı süzdü. Yüzüme doğru sarkan saçımdan kaçmış ıslak saç tellerimi, giysilerimi kaplayan çamur birikintisini, elimde tuttuğum ve üzerindeki pisliğin kuruyarak kabuklaşmaya başladığı çizmemi ve az önce çizmeyi giymekte olduğum ayağımdaki sırlıklam çorabımı inceledi ve bakışlarını meşru kocama çevirdi.

“*Onu mu bekliyorduk?*” diye sordu.

Holmes bakmak için bana döndü ve uzun ağzı —anlık da olsa fark etmeme yetecek kadar— seğirdi. Geceye geri dönmek zatüreye davetiye çıkarmak anlamına gelmiyor olsaydı bir an evvel çizmemi tekrar ayağıma geçirir ve bu müstehzi iki adamı baş başa bırakırdım. Bunun yerine elimdeki çizmenin taş zemin üzerine düşmesine ve verandanın üzerine küçük çamur topakları (bir kısmının Holmes’ün pantolon paçasına isabet ettiğini görmekten memnundum) sıçratmasına izin verdim ve sırt çantama doğru eğildim. Yağmurluğumun altında kaldığından dolayı neredeyse kuruydu. (Sonucunda kamburu çıkmış birine benzememe neden olmuş ve yağmurluğumun ön tarafı bu yüzden açık kalmıştı ancak bu sayede varmak istediğim yere ulaştığımda yedek giysilerimin kuru kalmasını sağlamıştım.) Soğuktan zar zor hareket ettirebildiğim parmaklarla çantanın mandallarını açtım, bir hışımla kumaş monteli büyük haritaları çıkardım ve Holmes’e doğru fırlattım. O da tuttu.

“İstedğin haritalar,” dedim soğuk bir şekilde. “Coryton’dan ayrılan bir sonraki tren kaçta kalkıyor?”

Holmes kısa bir süreliğine de olsa mağlup görünme inceliğini gösterirken kapı aralığındaki bekleyen adam sanki ıslak yünden çok daha kötü kokan bir şeyin kokusunu alıyormuş gibi somurtarak bakmaya

devam etti. İkisi de soruma cevap vermemişti fakat Holmes az sonra neredeyse özür sayılabilecek bir kibarlıkla konuşmaya başladı.

“İçeri gel, Russell. Şömine ateşi ve sıcak çorba var. Dışarıda telef olursun.”

Bir nebze de olsa sakinleşmiştim. Diğer çizmemi de çıkardım, sırt çantamı aldım ve Holmes’ü takip ederek kapıyı arkamızdan kapatan adamın yanından geçerek içeri girdim. Kapının diğer tarafında adama doğru döndüğümde Holmes geç de olsa bizi tanıştırmayı akıl edebildi.

“Gould... Ortağım, yani eşim Mary Russell ile tanışın. Russell, bu da Papaz Sabine Baring-Gould.”

Yaşlı adamın elini sıkarken aklımdan, insan birlikteliğimizde iki buçuk yılı geride bıraktıktan sonra Holmes’ün evli olma fikrini, hiç değilse sözde, daha kolay benimseyeceğini sanıyor diye geçirdim. Yine de itiraf etmem gerekiyor ki normalde birbirimize karı-koca yerine ortak diye hitap ediyorduk ve evlilik hayatımız gerçekten birbirine bağlı bir çiftten ziyade daha çok iki farklı bireyin yaşamı gibiydi. Bir parça kâğıt sayesinde meşrulaştırılan birtakım eylemlerin haricinde elbette.

Papaz Sabine Baring-Gould asgari derecede nazik bir karşılık verdikten sonra Holmes’e beni üst kata çıkarmasını önerdi. Daha sonra aşağı inmeme izin verilip verilmeyeceğini ya da şu anda Papaz’a hoşça kal demem gerekip gerekmediğini merak ederken Holmes bir şamdan kaptı ve masanın üzerindeki lambayla mumun ucunu yaktı. Ben de sıcaklığın içinden çıkıp koyu kaplamalı bir koridor boyunca onun peşinden gittim. (Çoraplarım döşemenin ince olduğu yerlerde vıcık vıcık sesler çıkarıyordu.) Titreyen ışığın sayesinde oldukça biçimli olduğu anlaşılan, üzerinde on sekizinci yüzyıla ait portrelerin olduğu bir merdivenden yukarı çıktık.

“Holmes,” diye fısıldadım. “Bu yaşlı keçi de kimin nesi ve beni neden ta buralara kadar getirdiğini ne zaman söyleyeceksin?”

“O ‘yaşlı keçi’, Papaz Sabine Baring -Gould. Lew Trechnard topraklarının beyi, antikacı, yarım düzine alanda kendi kendini yetiştirmiş bir

uzman ve British Museum’da sergilenen herhangi bir adamdan daha çok kitabın yazarı, ilahi bestecisi, Country müzik koleksiyoncu...”

Tam o anda kafamda küçük bir ampul yandı. “*Hücum Hıristiyan Askerleri ve Widdecombe Panayırı* onun mu?”

“Birini besteledi, diğerini de derledi. Taşra papazı, romancı, teolog...” Evet, diye düşündüm. Adını bir yerlerde duymuştum. Tozlu kitaplar ve modası geçmiş fikirlerle birlikte— “amatör mimar, amatör arkeolog, birçok alanda amatör. Dartmoor’un tarihi ve hayatı üzerine yaşayan en önemli uzmanlardan biri, vakası olan bir müşterimiz,” diye kaldığı yerden devam etti Holmes ve ekledi “ayrıca bir dost.”

Konuşurken ev sahibimizin atalarının tasvip etmeyen bakışları altında soluk portrelerin peşinden merdivenden yukarı çıkmıştık. Enfes bir alçı tavanı olan küçük galerinin içinden geçiyordum ki Holmes’ün son cümlesiyle olduğum yerde kalakaldım. Neyse ki Holmes daha fazla ilerlemeden bir odanın kapısını açtı ve içeri girdi. Bir an sonra arkasından gittim ve kendisini, üzerine gül serpiştirilmiş gibi görünen duvar kâğıtlarıyla kaplı (birleşim yerlerinde ufaktan soyulmaya başlamışlardı) ve iyi günlerini artık geride bırakmış gül desenli bir halının olduğu münasip boyutlardaki yatak odasının ışıklarını açarken buldum. Daha haşın kullanıldığı belli olan bir sandalyenin üzerine çantamı koydum ve temkinli bir şekilde odadaki yumuşak, yüksek yatağın kenarına oturdum.

“Holmes,” dedim. “Watson dışında herhangi birine arkadaşım diye hitap ettiğini daha önce duymamıştım.”

Şöminenin içine dikkatli bir şekilde yerleştirilmiş çubukları ve kütükleri elindeki kibritle ateşe vermek üzere eğilmiş olan Holmes, “Öyle mi?” diye cevap verdi. Odada büyük bir kalorifer vardı ancak gördüğümüz önceki emsalleri gibi yerleştirildiği köşede kasvetli ve soğuk bir görüntüsü vardı. “Evet, doğru. Çok fazla arkadaşım yok.”

“Papaz ile nereden tanışıyorsunuz?”

“Ah, Baring-Gould ile tanışalı uzun yıllar oluyor. Elbette, kendisinden Baskerville vakasında yardım almıştım. Bölgenin sakinleri hakkında beni bilgilendirecek yerel bir muhbire ihtiyacım vardı ve karşıma da onun ismi çıkmıştı. Her şeyi bilen ve her yere gitmiş bir adamdır. Zaman zaman mektuplaşırız. İki ya da üç kez Baker Street’te ve bir kez de Sussex’te ziyaretime geldi.”

Holmes’ün adamı arkadaşım olarak nitelendirilmesi için aralarındaki bu yüzeysel ilişkinin yeterli olmadığını düşünmeme rağmen ısrar edip neden yaşı adamı arkadaşısı olarak gördüğünü sormadım.

“Şimdilerde ‘her yere gidemiyor’ sanırım.”

“Hayır. Artık yaşlandı.”

“Kaç yaşında?”

“Neredeyse doksan sanırım. Beş yıl önceki halini görsen yetmiş yaşında candan bir adam olduğunu sanırdın. Şimdi yatağından bile kalkamadığı günler oluyor.”

Yüzüne dikkatlice bakarken Holmes’ün kulağa duygudan yoksunmuş gibi gelen sözcükleri ardındaki hüznün izini duyabiliyordum. Sevgisinin odağı olan insanla tanıştıktan sonra hem oldukça beklenmedik hem de anlaşılması tamamen güç bir gelişmeydi.

“Bir vakası mı varmış?”

“Karnımızı doyurduktan sonra durumu açıklayacak. Şimdilik sıcak su olmadığından dolayı her ne kadar tavsiye edebileceğimi söyleyemsem de yan odada bir banyo var.”

İKİ

“Dilek Köpekleri’ adında, ateş soluyan kara köpekleri olan siyahi bir avcının fırtınalı gecelerde Dartmoor’da avlandığına dair eskiden beri gelen bir inanç vardır. Bütün kuvvetiyle havlayan köpeklerin ve fırtınalı gecelerde nadiren de olsa avcının borusundan gelen gür sesi duymak mümkündür.”

—A book of the West: Devon

Holmes odadan ayrıldığında alelacele ıslak ve çamurlu giysilerimi bir tomar haline getirdim, odanın köşesindeki musluktan akan buz gibi suyla yüzümü ve ellerimi üstün körü de olsa temizledim ve saçımı sıkı bir topuzla tutturdum. Yün frakı giymeden önce bir anlığına tereddüt ettim. Belki de pantolon giymeye devam ederek yaşlı adamın anlayışını sınınamamam daha iyi olacaktı. Doksan küsür yaşındaki adamlar, kadınların bileklerinin üstünde bacaklarının olduğundan muhtemelen bihaberdi.

Basit bir pantolona nazaran süslü kadın elbiselerini giymek nispeten daha uzun sürmesine rağmen elimden geldiğince hızlı davrandım ve birkaç dakika sonra elimdeki şamdanla ilgi uyandırıcı bir tavana sahip olan fakat bu sefer bir şekilde olması gerektiği gibi görünmeyen galeriye girdim. Burada yer alan resimlerin (bazıları feci kötüydü) ve ufak süs eşyalarının (bir kısmı tam müzelikti) dikkatimi cezbetmesine izin verdim ve uzun bir süre boyunca, yatak odalarından birinin kapı sövesini oluşturan Afrika tarzındaki ahşap oymanın karşısında

dikildim. İnsan gövdesi şeklindeki mağrur, koyu renkli çıplak kadın oyması Victoria döneminden kalmış bir yatak odasının dekorundan daha çok bir bereket heykelini andırıyordu. Uyumaya giderken bu kadının yanından geçiyor olsaydım şayet her defasında bu şekilde önünde dikilirdim.

Yavaş bir şekilde etrafıma göz gezdirmeye devam ederken sanatsal yönleriyle karşılaştırıldığında yüzleri çok daha ilgi çekici olan Baring-Gould aile fertlerinin portrelerinin önünden geçtim ve gelen sesleri takip ederek şahane merdivenlerden aşağı indim. İşitme mesafesine geldiğimde Baring Gould'un sert bir şekilde yaptığı eleştirileri duyabiliyordum.

“...yahu yalnızca üç buçuk kilometre. Ellili yaşlarımda sulu sepken yağarken yürürdüm o yolu. Kendisi yirmili yaşların başında hâlbuki.”

“Kendine yetecek kadar dayanıklı olduğunu göreceğini düşünüyorum,” diye cevap verdi Holmes. “Gördüğün yorgunluktan ziyade öfkeydi.”

“Yine de haritaları öylece yüzüne fırlatmış olması hoş de...”

“Yanlış hatırlamıyorsam sen de oldukça çabuk öfkeleniyordun. Russell'dan bir hayli büyük olduğun yıllarda bile.”

Bir anlık duraksamanın ardından Baring-Gould gülmeye başladı. “İşte bu konuda hakkını vermeliyim Holmes. Tavistock'un dışındaki o budala hancının bizi dışarı atmaya çalıştığı zamanı hatırlıyor musun?”

“Papaz bandını takmadığına şükrettiğimi hatırlıyorum.”

“Tanrı'ya şükürler olsun ki takmamıştım. Yoksa ölene dek Kavgacı Vaiz lakabıyla anılırdım. Ama adamın yüzü ne bozulmuştu sen—”

Holmes'ün yaklaştığını duyduğundan dolayı erkeksi hatıraları kullanarak arkadaşıyla olan sohbetin yönünü değiştirdiğinden emin olmama rağmen yavaşça otuza kadar saydım ve kapıyı açmadan önce yeni konunun kök salmasını bekledim.

Taştan şömine odayı ısıtmaktan çok dumanla dolduruyordu ve rutubetli odanın kesif ve soğuk bir havası vardı. İçeride uzunca bir yemek masası ve üç boş sandalye vardı. Holmes'ü karşısına almış olan Baring-Gould sırtını ateşe dönmüş bir şekilde masanın ortasındaki sandalyede oturmaktaydı. Öne çıkıp Holmes'ün yanındaki sandalyeye oturdum. Sandalyeme otururken Baring-Gould oturduğu sandalyeden ayağa kalkarmış gibi yükselerek görgü kuralları uyarınca kısa bir selam verdi, daha sonra uzandı ve kapıda dikilirken bana vaat edilen sıcak çorbanın bulunduğu servis kâsesinin kapağını kaldırdı. Ancak çorbadan buharlar yükselmiyordu. Ev sahibimiz yemek duası yapıp servis yapana kadar çorba daha da soğumuştü ve üstüne üstlük ılık sıvıyı tattığımda çorbanın bir ya da birkaç gün önce yapıldığını anlamak kolaydı.

Yine de çorbayı, ardından gelen balık yemeğini ve tavşan yahnisini yedim. Yahnı, tatlı olarak servis edilen muhallebi gibi yavandı ve sakız gibiydi.

Yemek sırasında işime geldiği üzere pek konuşulmamıştı. Yaşlı insanların olmayan dişleriyle yemek yerken çıkarttukları ve işitme yetilerini kaybettikleri vakit iyice huy edindikleri hüpürtü seslerinin olmamasından da memnundum. Hazırlanan yemekler bir kenara, sessiz de olsa yeterince iyi bir akşam yemeğiydi ve erkenden yukarıdaki kuştüyü yatağıma girip pufla yorganın altına kıvrılmaya can atıyordum.

Ancak dilediğim gibi olmadı. Baring-Gould masa peçetesini katladı, sertçe doğruldu ve sandalyesinin yanından bastonlarını aldı.

“Kahvemizi oturma odasında içeceğiz. Oradaki şöminenin bacası buradakinden daha açık gibi. Kuşlar muhtemelen buna yuva yapmış.”

İtaatkâr ve yavaş bir şekilde Baring-Gould'un arkasında yürürken adamın sırtını inceleyecek fırsatım oldu. Adamın düşündüğünden daha kısa olduğunu, gençlik yıllarında bile yüz seksen santimetreden kısa ve benden ancak biraz daha uzun olabileceğini fark ettim. Şimdi,

bastonlarının üstüne eğilmiş haliyle Holmes'e göre epeyce kısa görünüyordu ve gözle görülür bir şekilde rahatsız olmasına rağmen mizacı insanda bir güç izlenimi bırakıyordu. Tatsız yemeği bir delikanlıya yaraşır bir iştahla yemişti.

Yaşlı adamın peşinden, gerçekten de daha sıcak olan ve şöminesi daha az tüten bitişikteki odaya geçtik. Çekilmiş perdeler geceyi gizliyordu ve istikrarlı bir şekilde camları döven yağmur odanın fiziki rahatlığını daha da pekiştiriyordu. Sıcacık odadaki refakatçilerimin feminist yanımı kızdırması durumunda o can sıkıcı yoldan geri dönüp yarınki trene atlamam için önümde hiçbir engel yoktu.

"İşlevsel durumda olmayan kaloriferlerim için özür dilemeliyim," dedi Baring-Gould omzunun üstünden bakarak. "Normalde oldukça etkilidirler, tesisatını eşimin romatizmasının fenalaştığı dönemde yaptırmıştım ancak geçen gün uyandığımızda kazanın ısınmadığını fark ettik ve tekrar çalışmasını sağlayacak yetkinlikteki tek kişi ne yazık ki geçici bir süreliğine burada olmayan kâhyam. Evim, tıpkı sahibi gibi yorgun düştü." Oldukça rahat olduğumu söyleyerek ev sahibimizin içini rahatlatmaya çalıştım. Buna pek inanmamış gibi görünse de üzerinde durmadı.

Oturma odasına vardığımızda Baring-Gould iyice eskimiş bir koltuğa yöneldi ve Holmes'e dönerek "Bugün ilgini çekebileceğini düşündüğüm bir hediye geçti elimde," dedi. "Büfenin üzerindeki şu küçük sürahi bal likörüyle dolu. Daha önce tadına baktığın olmuş muydu hiç?" Baring-Gould konuşurken bastonlarını koltuğun yan tarafına dayadı, oturdu ve ardından uzanıp sapı neredeyse bir metreye varan bir pipoyu alıp doldurmaya başladı.

"Son içtiğimden bu yana bir hayli oluyor," dedi Holmes. Sertçe ona baktım ancak konuşurken sesinde duyduğum o nüktedan uysallığı yüzüne yansımamıştı.

Baring-Gould, Holmes'ün jestine cevaben, "Oldukça sert bir içecek, eğer aşına değilseniz az bir miktar almanızı öneririm. Püren balından